

Bonsai alapanyag begyűjtése a természetből

Mottó: „A természetes szükséglet kielégíthető.
A mohóság soha” (Ghandi)

A japán természettisztelő nép. Vallásuk is a természet tiszteletére int. A bonsai alapanyagok begyűjtését a legnagyobb körültekintéssel és kíméletességgel végzik, betartva a természetvédelmi szabályokat.

A bonsai begyűjtésével kapcsolatos első disszonáns hírt az angol Midland Bonsai Society hírlevelében olvastam a nyolcvanas évek közepén, mely szerint Skócia egyes vidékein a „gyűjtögetők” alaposan megritkították a helyi borókaállományt.

Nálunk azóta sok víz lefolyt a Dunán. A korábbi gyakorlat, mely minden gyűjtőt arra készítetett, hogy alapanyagait a faiskolákban, vagy a sziklás hegyoldalakon keresse, mára konszolidálódott. Csatlakozásunk az Európai Unióhoz lehetővé tette nemcsak a polgárok korlátlan utazását, hanem az árú- így a bonsai- unión belüli vámmentes fuvarozását és kereskedelmét, így nemcsak a hipermarketek gagyiságú és árú- többnyire vietnámi és koreai eredetű- bonsai termékei vásárolhatók, hanem hazai szakkereskedők portékái is hozzáférhetők. Ezek az árúk három forrásból érkeznek a kereskedőkhöz:

- 1) holland nagykereskedőktől
- 2) hazai faiskolákból
- 3) természetből begyűjtve.

A bökkenő ez utóbbi kategóriában van. A kínai hóhér pallosára ugyanis ezeket a sorokat vésték fel:

*„Aki talál valamit a nélkül, hogy elvesztették volna,
vagy kap valamit, a nélkül, hogy neki adták volna,
az meghal, anélkül, hogy beteg lett volna.”*

A természetből begyűjtött fák esete a középső sort példázza. Politikailag kevésbé korrektül: ezeket a fákat, melyek nem a senki földjén nevelkednek: ellopják. Továbbra is sarkítottan fogalmazva, aki megveszi őket, orgazda. Én megértem, hogy van, akiből ellenérzést vált ki, hogy állandó munkahelyre járva húzza le az életét, de nemcsak gusztus kérdése, hanem büntetőjogi kategória, hogy mások ezen életforma utálatától vezérelve iparszerűen fosztogassák a legszebb, legöregebb bonsai alapanyag-állományt megélhetésük, esetleg egyéni vagyonosodásuk érdekében. Ami a dolog jogi vonatkozását illeti, arról- részben- az 1996. LIV törvény igazít el (*az erdőről és az erdő védelméről, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 29/1997.(IV.30) FM rendelettel*).

A „megélhetési bűnözés” szókincsbe emelése átszakította az amúgy sem túl erős erkölcsi gátakat.

A „-Mit esznek, ha elfogy a pénzük” kérdésre az öntudatos édesapa így válaszol a riporternek:

„- Hát majd agyonvágom baltával a szomszéd disznáját. Csak nem hagyhatom, hogy éhezzen a piciny gyermek!!”

Ahogy a kicsiben tükröződik az egész (naprendszer- atomszerkezet), úgy a morális tartás hiánya teszi lehetővé a hajléktalanok nevére vásárolt erdők tarvágását, az egész országban erdőszerte fatolvajok által berregtetett motoros fűrészek ámokfutását. A rajtakapottak előbb kijutnak a rendőrségről, mint az ügyüket legépelő ügyintéző. Kopasz hegyoldalak vádlón jelzik a hazai erőművekben környezetvédelemre hivatkozva elégetett erdők fájó hiányát és a Kárpátok erdélyi és ukrainai karéjában évtizedek óta folyó rablógazdálkodást, melynek nem kívánatos következményei a százados rekordokat döntögető árvizek. A szlovákiai tornádó által letarolt fenyveseket sürgősen fel kellett dolgozni, a lábon, vagy törten száradó fában ugyanis hihetetlen mértékben felszaporodnak a kártevők, melyek aztán táplálékuk elfogyván az egészséges állományra vetik magukat. Sok vállalkozó a feladat elvégzése után sem pihentette fűrészgépeit, az olasz, német és osztrák ipari fafeldolgozóknak mobil telefonhívására kamionszámra gördülnek ki a szállítmányok. Bár ezek a gazdag nemzetek fában nem szűkölködnek, **nemzetvédelmi érdekük** fűződik saját erdeik védelméhez, (ahogy nekünk is, csak hogy ők ezt a szükségszerűséget felismerve érvényre is juttatták) inkább vásárolják az árban egymás alá ígérő keletiek portékáját.

A gázáremelés ugrásszerűen megnövelte a tűzifaigényt, melyet nem minden esetben legális forrásból szereznek be. Erről árulkodnak az utak mentén derékmagasságban lefűrészelt akácfaék. De pusztítják a fákat másként is. A 8-as út menti hársakról „szorgalmas honfitársaink” virágzás idején 5-6 méter hosszú, karvastagságú ágakat fűrészelnék le, melyeket aztán a fák árnyékában ülve kopasztanak meg, zsákokba gyűjtve az értékes virágokat. El sem lehet képzelni azt a küzdelmet, melyet az évről évre gyengébb hársfák folytatnak az életbenmaradásért.

Ilyen társadalmi környezetben a bonsai gyűjtőknek, akik -elvileg – a fákat szerető, azokat naponta ápoló – szakemberek, kötelessége lenne fellépni a fák és élőhelyük az erdő, vagy más ökoszisztéma károsítása, fosztogatása ellen. Ez vonatkozik a kereskedőkre is. Aki hallja, adja át.

Biró Tamás